

Beslut om pedagogiskt projekt inom Akademin för vård, arbetsliv och välfärd avseende Validering av bedömningsinstrument för klinisk examination

Bakgrund

Krav finns ifrån bl a Universitetskanslersämbetet (UKÄ) om att använda validerade bedömningsinstrument avsedda för bedömning av studenter i kliniska övningar/simuleringar och examinationer.

I granskning av landets specialistsjuksköterskeprogram har UKÄ påtalat brister. UKÄ betonar vikten av att lärosätesrepresentanter är delaktiga i bedömningen av utbildningsplanens mål. En annan brist är de sätt som lärosäten bedömer studentens självständighet och förmåga att genomföra vårdåtgärder. UKÄ menar att detta kräver kliniska examinationer om mycket hög kvalitet ska uppnås. Slutsatsen är att lärosätena omgående måste införa kliniska examinationer. En tredje brist som påtalas är avsaknaden av kliniska lektorat för att stärka kopplingen mellan teori och praxis, med möjlighet att förbättra kliniska examinationsformer. UKÄ menar att simuleringsövningar och kliniska examinationer fyller en viktig funktion. Vid simulering kan studenten träna och examineras på olika moment. Däremot menar UKÄ att simuleringsövningar inte fullt ut kan fånga eller innehålla alla de komplexa förhållanden som verkliga kliniska situationer innebär. Därför är det viktigt att även kliniska examinationer genomförs, förutsatt att patientens säkerhet och integritet kan säkerställas.

Mål/syfte och förväntad nytta

Målet är att få tillgång till ett validerat bedömningsinstrument som kan användas vid kliniska examinationer och bedömning av studenters prestationer i akututbildningarna. Initialt är fokus på instrumentet *Paramedic Global Rating Scale* för användning i ambulansprogrammet. I steg två är tanken att anpassa instrumentet för användning i anesthesi-, intensivvårds- och mastersprogrammen. Nyttan med validerade bedömningsinstrument är flera. Det ger stöd till den bedömande läraren men bidrar också med trygghet och tydlighet utifrån studentens perspektiv. Instrumenten kan bidra till rättvis bedömning och rättssäker examination genom att ett strukturerat och validerat instrument tydliggör kriterier och mål för olika kompetens- och betygsnivåer. Instrumenten kan också främja pedagogisk utveckling då instrumenten medvetandegör övningen/simuleringens syfte, mål och kriterier. Externt kan validerade bedömningsinstrument fungera som kvalitetsindikatorer för rättvis och rättssäker examination och bedömning av studenternas prestationer och måloppfyllelse.

Genomförande

Med start våren 2015 beslutas följande:

- Litteraturgranskning genomförs genom hela processen (HEA, ABR, MHW).
- *Paramedic Global Rating Scale* översätts till svenska (forward-translation) av en professionell översättare (T1). Tillstånd är inhämtat från konstruktören instrumentet. ABR ansvarar.
- Det översatta instrumentet (target language: TL₁) översätts tillbaka (back-translation) till engelska av en annan professionell översättare (T2). Detta resulterar i en tillbakaöversatt version (BTL₁). ABR ansvarar.
- De båda översättarna (T1 och T2) jämför och diskuterar sina översättningar (TL₁ och BTL₁) med varandra för att enas om en gemensam, preliminär och initial svensk översättning (PI-TL). ABR ansvarar.
- Instrumentet översätts dessutom till svenska av en lärare/forskare med kontextuell kunskap och kompetens inom ambulanssjukvård (ABR). Översättningen benämns TL₂.
- Översättning PI-TL och TL₂ jämförs och diskuteras av två experter med klinisk erfarenhet och kunskap inom ambulanssjukvård samt utbildning av ambulanspersonal (MHW, CHAX). Experterna enas om ett instrument (TLI).
- Instrumentet (TLI) testas (monolingual testing) på tre lärare i ambulansprogrammet (ABR, GANO, ANNK) vilka bedömer instrumentet avseende dess tydlighet (språk, förståelse, begrepp), helhet (att det är komplett), lämplighet (användbarhet) och kulturell relevans (tillämplighet i svensk kontext). Det förfinade och anpassade instrumentet utgör ett preliminärt färdigt instrument (P-FTL).
- Det översatta och anpassade instrumentet (P-FTL) innehållsvalideras (CVI) av 10 lärare¹ från olika nationella ambulansprogram. CVI beräknas dels på instrumentet som helhet (S-CVI) och dels på dess delar (I-CVI), vilket här innebär items, definitioner, bedömningsområdenas namn och definitionerna av bedömningsområdena. ABR ansvarar.

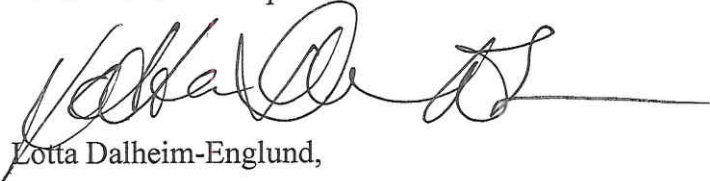
---

¹ Föreläsare: Veronica Vicente (KI), Veronica Lindström (KI), Bosse Ek (MIUN), Christer Kågström (LTU), Jonas Wihlborg (LU), Andreas Rantala (LU), Anders Svensson (LNU), Kim Wallin (LNU), Eva Styrwoldt (SHH) och Jonas Alex (UMU).

- Instrumentet genomgår inter- och intrareliabilitetstest (MHW) med 5 bedömare² som har klinisk erfarenhet av ambulanssjukvård och undervisning på högskolenivå. (Inter- och totalitemkorrelation samt interrater reliability för varje dimension).
- Landets ambulansutbildningar erbjuds att använda instrumentet och rapportera sina erfarenheter för eventuella justeringar av instrumentet.
- Översättnings- och valideringsprocessen dokumenteras i form av vetenskapligt manuskript i syfte att få detta publicerat. Publikation innebär ytterligare förstärkning av översättnings- och valideringsprocessen. Ansvariga är ABR, MHW, HEA (efter hand kan andra komma att engageras). Walter Tavares, Canada, är positiv till att medverka i artikelskrivandet.

Resursbehov för projektet

Kostnader för professionella översättare enligt avtal. Tjänstefördelningen till interna medarbetare bedöms initialt till ca 150 timmar. CVI bör kunna genomföras utan direkta kostnader för de tio personer som medverkar.

Lotta Dalheim-Englund,

Akademichef, Akademin för Vård, Arbetsliv och Välfärd, 2015-05-13